

Recordaantal nieuwe bedrijven in 2021

Ondernemingsdrang is coronaresistent

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

Ondanks de coronapandemie scheert de 'ondernemingsdrift' in (West-)Vlaanderen hoge toppen in de jongste twee jaren. Het aantal opgerichte ondernemingen piekt in 2021 op het hoogste niveau sinds lange tijd. Uit de cijferanalyse van POM West-Vlaanderen blijkt bovendien dat de overlevingsgraad van de West-Vlaamse starters hoger ligt dan deze voor heel Vlaanderen.

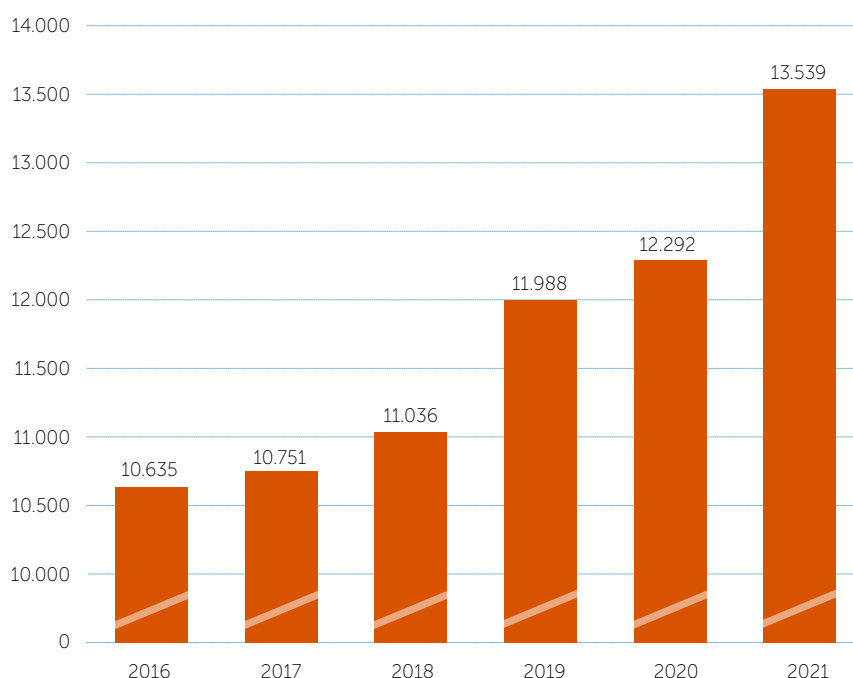
Het coronavirus, dat heel de wereld en ook ons land duchtig in de tang hield in 2020 en 2021, zette een zware domper op meerdere economische sectoren. Met als gevolg grote omzetverliezen en forse tijdelijke werkloosheid. Die felle crisis had evenwel geen negatieve weerslag op de startersdynamiek. Integendeel, het aantal opgerichte ondernemingen (vennootschappen en eenmanszaken samen) zit al enkele jaren ononderbroken in de lift.

Grafiek 1 toont de evolutie van het aantal oprichtingen in West-Vlaanderen. Van alle ondernemingen die in 2021 in Vlaanderen werden gestart, situeerde **17,5%** zich in West-Vlaanderen. In 2021 zag zo een recordaantal van **13.539** nieuwe bedrijven het levenslicht in de kustprovincie. Dat zijn er **10%** meer dan het voorafgaande jaar en zomaar even 2.904 meer dan in 2016, een fikse klim van **27%** in vijf jaar tijd. In Vlaanderen (+37,4%) was de toename aan prille ondernemingen in diezelfde periode nog groter.

De startersdynamiek lag tijdens de twee crisisjaren 2020-21 en vooral in 2021 merkbaar hoger dan voor de hardnekkige coronapandemie.

Een kanttekening hierbij: niet alle oprichtingen zijn heuse starters. Nogal wat nieuwe vennootschappen (ruwe schatting: 40% van het totaal) genereren namelijk geen nieuwe activiteit (zie eerder pagina 16).

Grafiek 1. Evolutie aantal oprichtingen van vennootschappen in West-Vlaanderen 2016-2021

Bron: FOD Economie, bewerkt door de POM West-Vlaanderen, afdeling DSA

Toch mogen we aannemen dat, wanneer het aantal nieuwe vennootschappen stijgt, ook het aantal echte starters mee in de opwaartse stroom zit.

Tabel 1 (op basis van cijfers van de FOD Economie, bewerkt door de afdeling DSA van POM West-Vlaanderen) zoomt wat dieper in op de cijfers voor de diverse West-Vlaamse arrondissementen. De grootste concentratie aan nieuw opgerichte ondernemingen in 2021 situeert zich in de arrondissementen Kortrijk (25%) en Brugge (24,5%). Die zijn samen goed voor circa de helft van de

nieuwkomers. In de arrondissementen Veurne (5%) en Diksmuide (4,2%) is het aantal nieuwkomers het kleinst.

De grootste toename onder de oprichtingen in 2021 in vgl. met 2016 manifesteert zich in het arrondissement **Roeselare** met een spectaculaire aanwas van ruim **42%**. Het arrondissement Kortrijk volgt met ruim 39%.

In de periode 2016-2021 (= over zes jaar) is het totaal aantal opgerichte ondernemingen het grootst in de arrondissementen Brugge (17.921 of **25,5%** van

Tabel 1. Evolutie aantal oprichtingen in de West-Vlaamse arrondissementen

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	verschil tussen		oprichtingen in 2016-2021		
							2016-2021	2016-2021	totaal	rangorde	aandeel in W-VL
Brugge	2.863	2.724	2.851	3.043	3.044	3.396	+533	+18,6%	17.921	1	25,5%
Kortrijk	2.383	2.650	2.771	2.979	3.095	3.319	+936	+39,3%	17.197	2	24,5%
Roeselare	1.328	1.431	1.390	1.647	1.624	1.887	+559	+42,1%	9.307	3	13,3%
Oostende	1.259	1.252	1.251	1.419	1.428	1.466	+207	+16,4%	8.075	4	11,5%
Ieper	897	920	858	929	1.010	1.081	+184	+20,5%	5.695	5	8,1%
Tielt	844	824	906	911	1.015	1.143	+299	+35,4%	5.643	6	8,0%
Veurne	599	518	532	565	564	682	+83	+13,9%	3.460	7	4,9%
Diksmuide	462	432	477	495	512	565	+103	+22,3%	2.943	8	4,2%
West-Vlaanderen	10.635	10.751	11.036	11.988	12.292	13.539	+2.904	+27,3%	70.241		100,0%
Vlaams Gewest	56.306	57.297	60.568	67.391	70.257	77.353	+21.047	+37,4%	389.172		

Bron: FOD Economie (ADSEI), verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

W-VL) en Kortrijk (17.197 of 24,5% van W-VL). De arrondissementen Roeselare (9.307 of 13,3% van W-VL) en Oostende (8.075 of 11,5% van W-VL) volgen in een tweede stap, daarna de diverse arrondissementen in de Westhoek en Tielt. Daarbij is op te merken dat heel de

Westhoek samen (12.098 of 17,2% van W-VL) tussen de categorieën Brugge/ Kortrijk en Roeselare/Oostende ligt.

De meeste nieuwkomers in het West-Vlaamse economische speelveld zijn ondernemingen uit de dienstensector

(vooral zakelijke diensten), vrije beroepen en de bouwsector.

Zoeken naar een verklaring

Hoe is het markante fenomeen van de aanhoudende startershausse tijdens vooral het tweede jaar van de

Het Ondernemerscentrum Brugge, op het Jan Van Eyckplein, creëerde via modernisering extra ruimte voor starters. (Foto POM)

coranacrisis te verklaren? De versnelde digitalisering van de economie creëert alvast nieuwe opportuniteiten voor jonge ondernemers en werkt drempelverlagend voor het opstarten van online-activiteiten. Een andere factor is de nieuwe Wet op de Vennootschappen en Verenigingen, van kracht sinds mei 2019, die de financiële drempel voor de oprichting van een **besloten vennootschap (BV)** sterk verlaagde. In de cijfers van de oprichtingen vertaalt zich dat in een aanzienlijke daling van het aantal eenmanszaken versus een grotere stijging van het aantal BV's.

Niet onbelangrijk is ook het toenemende succes van de **managementvennootschap**. Die creëert in de meeste gevallen geen nieuwe economische activiteit maar is als juridisch-fiscaal instrument wel fiks in opmars.

Opmerkelijk is dat ook de horecasector in de tweede helft van 2021 een opvering van het aantal nieuwkomers noteert. Is dit een inhaalmaneuver na de twee periodes van verplichte sluitingen?

Hoeveel overlevers...?

De startersdynamiek in (West-) Vlaanderen draait op hoog toerental, maar hoe duurzaam zijn die neofieten?

Van de 10.635 ondernemingen die in 2016 in West-Vlaanderen werden 'gedoopt', zijn er vijf jaar na oprichting nog **7.380 (of 73,9%)** actief. Zie Grafiek 2. Het overlevingspercentage in West-Vlaanderen is hiermee iets groter dan in Vlaanderen (71,7%). Nog in de kustprovincie vormden de starters die binnen het jaar of tot twee jaar na hun oprichting niet overleven, de grootste groep.

Op arrondissementeel niveau staat Veurne op kop met een overlevingspercentage van 78,3%. Onderaan bengelt Oostende met 69,5%. Vergelijken we dit gegeven met de demografische beweging van ondernemingen, dan blijkt dat arrondissementen met een hoog overlevingspercentage bij starters de arrondissementen zijn met een eerder lage turbulentie en vice versa.

De **turbulentieratio** is de som van het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen en faillissementen in verhouding tot het aantal actieve ondernemingen. De turbulentieratio geeft weer in welke mate het economisch weefsel zich vernieuwt.

In de bouwsector, de tertiaire sector en de quataire sector is het overlevingspercentage in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen.

In West-Vlaanderen en in heel Vlaanderen is het overlevingspercentage het grootst in de primaire sector, gevolgd door de bouwsector en de quataire sector.

Binnen de tertiaire sector is het aantal stopzettingen in West-Vlaanderen het grootst in de kleinhandel.

Met dank aan **Sabine Traen** van afdeling DSA van POM West-Vlaanderen voor de input.

Grafiek 2. Overlevingspercentage in 2021 na vijf jaar van ondernemingen gestart in 2016

